

IZVJEŠTAJ O AKREDITACIJI STUDIJSKOG PROGRAMA**NUTRICIONIZAM**

(Naziv studijskog programa)

Odlukom Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) broj: 02-607/24-39/7 UPI od 09. aprila 2024. godine, imenovana je Komisija za sprovođenje postupka akreditacije osnovnog studijskog programa pod nazivom „Nutricionizam“ u sastavu:

1. Prof. dr Damir Magdić, Prehrambeno-tehnološki fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Štrosmajera u Osijeku, Republika Hrvatska - predsjednik Komisije
2. Prof. dr Snežana Miljanić, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Republika Hrvatska - članica Komisije i
3. Prof. dr Miomir Jovanović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora - član Komisije.

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Univerziteta Donja Gorica (u daljnjem tekstu: UDG FPTBHE), za akreditaciju predmetnog studijskog programa, ostalu relevantnu dokumentaciju, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji izvještaj o ocjeni kvaliteta studijskog programa, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila zahtjev za akreditaciju studijskog programa Nutricionizam, kao i drugu priloženu dokumentaciju.

Sukladno članu 14 Poslovnika o radu Komisije za akreditaciju studijskog programa, dana 22.05.2024. godine Komisija je podnijela Agenciji Preliminarni Izvještaj s listom dokaza koje je potrebno dati Komisiji na pregled prilikom posjete ustanovi.

U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je posjetila Fakultet 24.05.2024. godine i upoznala se s ukupnim uslovima za realizaciju osnovnih akademskih studija. Agenda posjete poslana je koordinatorskom postupku i priložena je ovom Izvještaju.

Pregledom dokaza Komisija je upotpunila navode iz Samoevaluacijskog izvještaja ustanove UDG FPTBHE, te je zatražila još nekoliko dodatnih dokaza.

Nakon pregleda Samoevaluacijskog izvještaja, dodatnih dokaza, razgovora s različitim grupama sugovornika, pregleda prostora namijenjenih za izvođenje osnovnog studija Nutricionizam i pregleda naknadno dostavljenih dokaza, Komisija u Izvještaju o akreditaciji studijskog programa Nutricionizam iznosi komentare, osvrte, ocjene ispunjenosti kriterijuma i preporuke sukladno odredbama Pravilnika o postupku akreditacije studijskih programa, sadržaju i obliku sertifikata o akreditaciji.

U skladu sa gore navedenim, a na osnovu odredbi Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG”, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19, 74/20, 104/21, 86/22, 125/23 i 33/24), kao i Pravilnika o postupku akreditacije studijskih programa, sadržaju i obliku sertifikata o akreditaciji („Službeni list CG”, br. 96/20 od 24.09.2020. godine), Komisija je izradila konačni Izvještaj i isti dostavila Agenciji dana 11.06.2024. godine.

I OPŠTI PODACI

Naziv ustanove:	Univerzitet Donja Gorica
Naziv organizacione jedinice:	Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju
Naziv studijskog programa:	Nutricionizam
Nosilac studijskog programa:	Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju
Vrsta studijskog programa (akademski ili primijenjeni):	Akademski
Naučna oblast:	Oblast: Prirodne nauke; KOD: 105; Podoblast: Biološke nauke
Način organizacije nastave (klasična, na daljinu, na engleskom jeziku):	Klasična
Nivo kvalifikacije koji se stiče završetkom studijskog programa:	VI
Stručni naziv koji se stiče po završetku studijskog programa:	Nutricionist
Predviđeno vrijeme trajanja studijskog programa:	3 godine (6 semestara)
Broj ECTS kredita:	180
Broj studenata planiranih za upis:	30

II OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA

Komisija je u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristila sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- *Eliminacioni kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada neispunjavanje standarda I kriterijuma uslovljava negativan akreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za akreditaciju;
- *Potreban kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces akreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

Komentari sadrže preporuku za unaprjeđenje kriterijuma, odnosno standarda, čak i kada je on obezbijeđen u skladu sa standardima i smjericama Agencije.

U komentarima, Komisija je dala svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda, odnosno njegovih kriterijuma,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

Razmatranje zahtjeva Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Univerziteta Donja Gorica, za akreditaciju osnovnog akademskog studijskog programa Nutricionizam

Komisiji su elektroničkim putem dostavljeni:

- Zahtjev za akreditaciju studijskog programa (Broj 02-607/24-34/1 od 08.03.2024. godine),
- Dopis uz Zahtjev za akreditaciju studijskog programa Nutricionizam (Broj 24/049, Podgorica 06.03.2024. godine).

Analizom zahtjeva za akreditaciju osnovnog akademskog studija Nutricionizam, Komisija je utvrdila da je Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju ispunio obrazac zahtjeva za akreditaciju studijskog programa Nutricionizam, te na sljedećih 67 stranica predstavio rezultate samoevaluacije studijskog programa.

Rezultati samoevaluacije studijskog programa Nutricionizam u brojnim kriterijima za evaluaciju predstavljaju sumarne podatke o Univerzitetu Donja Gorica. Obzirom da se studij Nutricionizam namjerava izvoditi na UDG FPTBHE Komisiji su za pravilnu evaluaciju studijskog programa nedostajale informacije koje su posredovanjem koordinatora postupka, a prije posjete, zatražene od visokog učilišta, te će nakon provjere sadržaja dostavljenih materijala biti provedena njihova evaluacija.

Razmatranje ostale relevantne dokumentacije

Uz gorenavedene Zahtjev i Dopis, Komisiji su elektroničkim putem dostavljeni radni materijali koji su sadržavali i sljedeće dokumente:

- Poslovnik o radu Komisije,
- Zakon o visokom obrazovanju u Crnoj Gori,
- Statut Univerziteta Donja Gorica
- Samoevaluacioni izvještaji za studijsku 2021./22. i 2022./23. godinu,
- Nova strategija za obezbjeđenje kvaliteta i
- Brojne druge dokumente i priloge.

Analizom sadržaja dokumentacije koju je elektroničkim putem Komisija dobila na uvid zaključeno je da je Samoevaluacioni izvještaj za 2022./23. godinu potpun, ali u njemu mjestimično nedostaju indikatori potrebni za temeljitu evaluaciju pojedinih kriterija. U priloženoj dodatnoj dokumentaciji pronađeni su dokumenti iz kojih je dio kriterija mogao biti evaluiran.

Neposredna provjera činjeničnog stanja tokom posjete

Komisija je izradila plan i program posjete visokom učilištu, te je provjerila činjenično stanje na visokom učilištu koje namjerava izvoditi studijski program Nutricionizam, a koji je predmet ovog akreditacijskog postupka. Agenda posjete nalazi se u prilogu.

Na temelju provedenih aktivnosti, Komisija dostavlja Agenciji Izvještaj o ocjeni kvaliteta studijskog programa, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

**STANDARD 1.
USTANOVA VISOKOG OBRAZOVANJA**
KRITERIJUMI:

Ustanova koja planira da realizuje studijski program treba da ima status regulisan u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

1.1. Osnovni podaci o osnivanju i razvoju ustanove
(datumi i odluke, promjene u organizaciji i radu).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

U Zahtjevu je navedeno da je Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju (FPTBHE) osnovan 12.03.2012. godine, u Podgorici. Osnivači Fakulteta su: UNIVERZITATS d.o.o sa sjedištem u Podgorici, Donja Gorica b.b; Veselin Vukotić, sa prebivalištem u Podgorici, ulica Bulevar revolucije, br .13; Dragan K. Vukčević, sa prebivalištem u Podgorici, Pariske komune br. 2. Ugovorom o osnivanju FTPBHE je privatna ustanova visokog obrazovanja za vršenje obrazovne, izdavačke, savjetodavne, projektne i drugih sa tim povezanih djelatnosti. Ugovor o osnivanju privatne ustanove visokog obrazovanja Fakulteta za prehrambene tehnologije, bezbjednost hrane i ekologiju (Prilog C1) definira vlasničku strukturu.

Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju u skladu s čl. 15. Zakona o visokom obrazovanju stekao je svojstvo pravnog lica upisom u Centralni registar privrednih subjekata (Rješenje Privrednog suda u Podgorici, broj 8-0024407/001, od 13.03.2012., Prilog C2) kao privatna ustanova visokog obrazovanja. Izmjene Statuta, Direktora i Dekanice evidentirane su u Dokumentu o registraciji, broj 8-0024407/002 od 23.10.2023. (Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata, Prilog 1).

FPTBHE je priključen UDG-u radi obavljanja naučno istraživačke djelatnosti iz inženjersko-tehnoloških nauka Odlukom Skupštine osnivača UDG-a 13.02.2012. (Odluka o priključivanju, na uvid tijekom posjete).

U skladu s čl. 29. Zakona o visokom obrazovanju, UDG je primio rješenje o dopuni licence za rad za uvođenje novog studijskog programa „Prehrambena tehnologija, bezbjednost hrane i ekologija“ na FPTBHE (Rješenje Ministarstva prosvjete i sporta, UP I broj 07-772, od 06.11.2012. Prilog C8), a na temelju Odluke Savjeta za visoko obrazovanje (Odluka Savjeta za visoko obrazovanje, broj 05-1/5-127 od 01.06.2012. Prilog C5) kojom se odobrava izdavanje Certifikata o akreditaciji za studijski program „Prehrambena tehnologija, bezbjednost hrane i ekologija“ za osnovne akademske studije. U sklopu reakreditacije UDG-a, odnosno studijskih programa koji se na njemu izvode, studij je reakreditiran 19.10.2020. na temelju Rješenja Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja o reakreditaciji (Rješenje Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja o reakreditaciji, na uvid tijekom posjete).

Prema Odluci Savjeta za visoko obrazovanje o usvajanju izvještaja Komisije za sprovođenje postupka akreditacije na FPTBHE uvedeni su postdiplomski akademski specijalistički studijski programi i postdiplomski akademski magistarski studijski programi: Prehrambena tehnologija, Sanitarni inženjering u sektoru hrane, Inženjering u sistemu bezbjednosti hrane (HoReCa), Menadžment u poslovanju hranom i Ekološki inženjering u sektoru hrane. Odlukama Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja akreditirani su akademski master studijski programi Prehrambena tehnologija, Sanitarni inženjering u sektoru hrane i Urbana poljoprivreda. (Odluke, na uvid tijekom posjete).

Statut FPTBHE usvojen je 11.03.2012., te je Upravni odbor utvrđen 12.03.2012. Priložena Odluka o utvrđivanju sastava Upravnog odbora Ustanove nije potpisana i ovjerena (potpisani dokument dan

je Komisiji na uvid tijekom posjete). Prema čl. 47. Zakona o visokom obrazovanju u sastav upravnog odbora obavezno se biraju predstavnici studenata, a jedan predstavnik studenata je član Upravnog odbora.

Novi Statut usvojen je i usklađen 10.10.2023. (Prilog 9)

Dekanica Fakulteta imenovana je 01.02.2023. (Odluka o imenovanju dekana od 01.02.2023., Prilog C4)

PREPORUKE:

Obzirom na brojnost i učestalu potrebu za prilozima koji sadrže različite pravne akte, odluke i rješenja, preporučuje se ustanovi za buduće potrebe sve dokumente iz MS Worda pohraniti u Portable Document Format-u (PDF), a zadnju stranicu ovjerenu žigom i potpisom odgovorne osobe dodati kao skeniranu stranicu.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.2. Interna organizaciona struktura (jedinice i drugi oblici organizacionih cjelina i djelatnosti ustanove sa kratkim opisom sastava i funkcija), uključenost eksternih članova (studenti, poslodavci i ostali) u upravljačkim strukturama i njihova uloga i doprinos.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

U skladu sa Statutom Fakulteta organi Fakulteta su Upravni odbor, Dekan i Nastavno-naučno vijeće. Statut FPTBHE (Prilog 9).

Službe koje FPTBHE dijeli sa ostalim fakultetima UDG-a su Studentska služba, Služba finansija, Biblioteka, Služba za međunarodnu saradnju, Centar za strane jezike, Preduzetničko gnijezdo i Studentski biznis centar.

U sklopu Fakulteta djeluje Laboratorij za kvalitet i bezbjednost hrane osnovan 2014. godine (Odluka o osnivanju, broj 14/049 od 30.12.2014., Prilog 6), te su u okviru Erasmus+ projekata uspostavljeni Laboratorij za biološki monitoring voda (ECOBIAS), te staklena bašta s hidroponskim sistemom za uzgoj biljaka (Urbana poljoprivreda). Osnovan je Centar za klimatske promjene, prirodne resurse i energiju Univerziteta Donja Gorica 2017. godine (Odluka o osnivanju, od 01.02.2017., Prilog 7), s ciljem rješavanja društvenih izazova kroz istraživanje, obrazovanje i informiranje. U svrhu razvoja prehranbenog sektora 2020. godine osnovan je Centar izvrsnosti za digitalizaciju procesa procjene mikrobiološke bezbjednosti hrane i identifikaciju parametara kvaliteta neophodnih za sertifikaciju autentičnosti hrane - FoodHub (*Broj granta: 01-798/04*, Prilog 8, na uvid tijekom posjete), u čijem radu sudjeluje 12 institucija iz zemlje i inozemstva.

Sudjelovanje studenata u radu Fakulteta realizira se kroz članstvo studenata u Naučno-nastavničkom vijeću (jedan predstavnik studenata), sastanke sa studentima, te putem Alumni udruge UDG-a "Medožuč" osnovane 2023.

Predstavnici institucija, laboratorija i kompanija iz prehranbenog sektora uključeni su putem platforme za hranu u okviru projekta "Primjenjena nauka o hrani za studente - Sci food" u svrhu unaprjeđenja nastavnog procesa.

Na razini Univerziteta djeluje Savjet za razvoj UDG-a kao savjetodavno tijelo u čijem radu sudjeluju predstavnici poslodavaca prenoseći potrebe tržišta rada za pojedinim zanimanjima.

Provodi se anketiranje poslodavaca i studenata koji su završili studij u okviru Novog sistema za obezbjeđenje kvaliteta na UDG-u.

UDG je s Arizona State University (ASU) sklopio strateško partnerstvo u trajanju od 20 godina u svrhu unaprjeđenja obrazovnih procesa na UDG fokusiranog na istraživanja. Sudjelovanjem u "Cintana alijansi" studentima je omogućeno stjecanje dvojne diplome, sudjelovanje u programima mobilnosti, timska nastava i istraživačke razmjene. (na uvid tijekom posjete, dokument od 12.4.2022.)

Postoji više studentskih udruga i grupa:

Studentska mreža UDG (okuplja nekoliko zadnjih generacija), Studentski business centar (zapošljava mlade ljude), Junior achievement, Preduzetničko gnijezdo (projektni timovi s kompanijama, surađuju na idejama i zadacima iz industrije na nalaženju rješenja, osnivanje start-upa i dr.). Sve službeno osnovane organizacije sa Satutom i radnim tijelima s ciljem umrežavanja, edukacije i zapošljavanja mladih ljudi. Postoji formalno članstvo (kriteriji prema uspjehu na studiju i međunarodnoj prepoznatljivosti), ali prihvaćaju i druge ambiciozne i konstruktivne članove.

FPTBHE ima iznimno dobru suradnju s poslodavcima, stručnu praksu studenata, rješavanje potreba i problema industrije i kasnije zapošljavanje.

Sve studentske organizacije finansiraju se na tržištu od projekata, takmičenja i dr. i bore se za nove projekte i sredstva.

Junior achievement sprovodi program za srednjoškolce i nastavnike srednjih škola u području poduzetništva. Više od stotinu nastavnika i učenika (120) je 2022./23. sudjelovalo u ovim aktivnostima.

PREPORUKE:

Nastaviti intenzivnu suradnju s poslovnim sektorom na svim segmentima djelovanja Fakulteta, a posebno u stručnom radu i radu studentskih udruga i organizacija.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.3. Organi upravljanja i rukovođenja ustanovom i organizacionim cjelinama: tijela, njihova uloga i postupak izbora

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
-----------	---	----------------------	----------------

Komentar/osvrt/preporuke:

Organi upravljanja i rukovođenja Univerziteta Donja Gorica uspostavljeni su u skladu sa Statutom UDG-a: Skupština osnivača, Savjet za razvoj, Senat, Rektor, Menadžer, Etički odbor (Statut Univerziteta Donja Gorica, Prilog 9), te organi Fakulteta: Upravni odbor, kao upravljačko tijelo, Dekan, koji rukovodi Fakultetom i Nastavno-naučno vijeće, kao najviše stručno tijelo Fakulteta (Statut FPTBHE (Prilog 9),). Opisan je sastav pojedinih tijela i način izbora članova, te postupak imenovanja Rektora, Menadžera i Dekana.

PREPORUKE:

Nastaviti s provjerenom i ustaljenom praksom upravljanja Fakultetom i njegovim razvojnim aktivnostima.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.4. Pregled djelatnosti ustanove				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/osvrt/preporuke:</i>				
<p>Uvidom u Dokument o registraciji (Prilog 1) osnovna djelatnost Fakulteta je Visoko obrazovanje (85.42).</p> <p>Navedene su i druge djelatnosti Fakulteta: Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji (72.11 i 72.19), Istraživanje i razvoj u ostalim prirodnim i inženjerskim naukama (72.19), Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti (74.90), Ostalo obrazovanje (85.59), Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje (71.12), Izdavanje knjiga (58.11), Izdavanje časopisa i periodičnih izdanja (58.14), Ostala izdavačka djelatnost (58.19), Pomoćne obrazovne djelatnosti (85.60), te brojne druge djelatnosti.</p> <p>UDG FPTBHE djeluje u skladu s registriranim djelatnostima.</p> <p>PREPORUKE: Razmotriti djelatnosti ustanove koje imaju prihodovni potencijal, te ih uvrstiti u novu Strategiju razvoja i jačati prateće aktivnosti za njihovu kasniju provedbu.</p>				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				

1.5. Pregled integrisanih funkcija i djelatnosti na ustanovi				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/osvrt/preporuke:</i>				
<p>Univerzitet Donja Gorica osigurava brojne zajedničke sadržaje za svoje sastavnice. Fakulteti djeluju kao pravne osobe, te na tržištu nastupaju samostalno, ali u skladu s odlukama Skupštine osnivača, Savjeta za razvoj, Senata, Rektora, Menadžera, Etičkog odbora.</p> <p>Svi univerzitetski kapaciteti i sadržaji dostupni su svim sastavnicama jednako i koriste svim studentima i zaposlenicima.</p> <p>Visoko razvijeni informacijski sustav integrisan je i zadovoljava potrebe svih sastavnica. Osiguran je i rezervni sustav (eng. <i>back-up</i>), koji omogućuje pokretanje kompletnog sustava za par sati. Također su osigurana i dva hladna <i>back-upa</i>, koja omogućuju pokretanje kompletnog informacijskog sustava za 12 sati.</p> <p>Biblioteku sa 300 sjedećih mjesta, računalima, knjigama i pristupom nekim bazama znanstvenih podataka redovito koriste studenti i zaposlenici.</p> <p>FPTBHE je potpuno integrisan u UDG i funkcionira u potpunosti u skladu s odredbama Statuta i zakonskih odredbi.</p> <p>PREPORUKE: Nastaviti razvijati i održavati visoku učinkovitost i sigurnost informacijske infrastrukture. Podržavati informatički razvoj ostalih pratećih sadržaja neophodnih za visoko obrazovanje i naučno-istraživački rad.</p>				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				

1.6. Misija, vizija i glavni strateški ciljevi ustanove koje ustanova nastoji da ostvari preko svojih studijskih programa, mogućnosti zapošljavanja svršenih studenata, međunarodne saradnje, naučno-istraživačke djelatnosti, odnosno umjetnosti i kulture, brige o studentima, obezbjeđenja kvaliteta, poslovanja itd.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Misija i vizija UDG FPTBHE orjentirane su na kvalitetno obrazovanje studenata i zadovoljavanje potreba tržišta rada, jednako kao i na izvrsnost u naučno-istraživačkom radu i provedbi stručnih projekata za potrebe poslovnog sektora, ali i kvalitetan i potpun studentski život tijekom vremena studija.

Strategija razvoja UDG FPTBHE je iz 2017. godine i Komisija je tijekom posjete dobila informacije da je upravo u izradi nova Strategija.

Cilj predloženog studijskog programa Nutricionizam je obrazovanje stručnjaka iz oblasti nutricionizma, koji će uz stečena stručna znanja i vještine posjedovati metodičke, računarske i socijalne vještine, u skladu sa suvremenim zahtjevima tržišta. Visokokvalitetno obrazovanje nutricionista planirano je:

1. Nastavnim procesom koji uključuje inovativnost, interaktivnost, multidisciplinarnost, praktični rad u kompanijama, razmjenu studenata i individualni rad sa studentima;
2. Organizacijom nastave koja će sadržavati teorijsku, praktičnu i istraživačku komponentu;
3. Organizacijom nastave koja razvija istraživačke sposobnosti studenata;
4. Primjenom međunarodnih standarda i stručnosti pri rješavanju problema;
5. Nastavnim procesom koji će omogućiti sticanje znanja, iskustava i vještina za promociju pravilne ishrane i unaprjeđenja zdravlja, sticanje konkurentne prednosti i pospješivanje kritičkog razmišljanja i kreativnosti;
6. Praktičnim projektima imati priliku susresti se s realnim izazovima u oblasti proizvodnji hrane i u prehrambenoj industriji;
7. Razvijanjem sklonosti studenata za nove ideje.

Predviđena je suradnja s poslovnom zajednicom u okviru stručnih praksi studenata u odgovarajućim kompanijama u Crnoj Gori, te sudjelovanjem stručnjaka iz poslovne zajednice u nastavnom procesu. Planirana je i suradnja putem nacionalnih i međunarodnih projekata, od koje se očekuje da će doprinijeti ostvarivanju međunarodnih kontakata i omogućiti praćenje svjetskih trendova.

UDG FPTBHE trenutno ima potpisane brojne sporazume o suradnji s relevantnim inostranim ustanovama od kojih se posebno izdvajaju Arizona State University, Francuski Vattel, Univerzitet Beijing Kina i Cintana alijansa.

Prije pokretanja izrade studijskog programa Nutricionizam, sprovedena je analiza tržišta rada, te su utvrđene potreba i prostor za zapošljavanje svršenih nutricionista.

Za buduće svršene nutricioniste očekuje se zapošljavanje u brojnim turističkim, hotelskim, ugostiteljskim i sportskim društvima, kao i u javnim ustanovama za brigu o stanovništvu (bolnice, škole, vrtići, domovi penzionera i dr.).

PREPORUKE:

Tijekom izvođenja planiranog osnovnog studija Nutricionizma poduzimati promotivne aktivnosti radi pravovremenog senzibiliziranja poslovnog sektora i potencijalnih poslodavaca za nove stručnjake na tržištu rada.

U obrazovanje se preporučuje uključiti gostujuće predavače iz poslovnog sektora, te posjete realnim sustavima putem terenske nastave i stručne prakse.

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

1.7. Poseban značaj i specifičnosti ustanove u obrazovnom, istraživačkom i umjetničkom radu.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

UDG FPTBHE je osnovan zbog potrebe na tržištu rada u oblasti prehrambene tehnologije i bezbjednosti hrane. Vizija Fakulteta je da postane vodeći regionalni centar u oblasti prehrambene tehnologije, bezbjednosti i kvaliteta hrane i održivosti prirodnih resursa i životne sredine kroz izvrsnost u edukaciji, nauci i preduzetništvu.

Naučno-istraživačke djelatnosti FPTBHE-a usmjerene su na izradu naučnih i stručnih projekata, kao i na realizaciju istraživačkih projekata s prestižnim međunarodnim institucijama i organizacijama, te na individualne projekte istraživačkog rada nastavnika koji svoje rezultate istraživanja objavljuju u zbornicima fakulteta, knjigama, časopisima i ostalim izdanjima. Naveden je popis brojnih naučno-istraživačkih, razvojnih i stručnih projekata koji se realizuju ili su se realizovali na Fakultetu (u prilogu SEI). Time UDG FPTBHE učvršćuje svoju poziciju ustanove koja promovira izvrsnost u visokom obrazovanju i naučno-istraživačkom radu.

Posebno je naglašeno da je UDG osnovao Centar izvrsnosti za digitalizaciju procjene rizika u oblasti bezbjednosti hrane i preciznu sertifikaciju autentičnosti prehrambenih proizvoda (FoodHub) s misijom da kroz istraživanja kreira inovacije u prehrambenom sektoru, transfer znanja, razvoj i unapređenje autohtone i tradicionalne hrane i poljoprivrednih proizvoda i resursa.

Daljnji razvoj naučno-istraživačke djelatnosti Fakultet namjerava postići aktivnostima koje uključuju istraživanje aktuelnih teorijskih i praktičnih problema u oblastima djelovanja, izradu naučno-istraživačkih studija, ekspertiza i elaborata, pružanje istraživačko-razvojnih usluga, objavljivanje recenzija i revizija projekata, organizovanje i održavanje simpozijuma, seminara, kongresa i drugih naučnih i stručnih skupova; obezbjeđivanje mogućnosti ostvarivanja međunarodne saradnje i unapređivanjem naučno-istraživačkog podmlatka.

Cilj je provoditi naučna istraživanja kao u razvijenim zemljama Europske unije i svijeta.

PREPORUKE:

Preporučuje se od samih početaka izvođenja studijskog programa Nutricionizam provoditi aktivnosti povećanja vidljivosti ishoda studijskog programa i kompetencija budućih svršenih Nutricionista.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.8. Strategija i aktivnosti za obezbjeđenje kvaliteta obrazovanja, istraživanja, odnosno umjetničkog rada, stalna tijela koja se bave područjem obezbjeđenja kvaliteta, stepen implementacije dokumenta za obezbjeđenje kvaliteta (postojanje dokumenta i procjena efekata njihove primjene u prethodnih pet godina).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Sustav obezbjeđenja kvalitete na Univerzitetu Donja Gorica temelji se na Pravilniku o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa, nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja u sastavu UDG-a, koji propisuje pravila i postupke vrednovanja i samovrednovanja studijskih programa (Pravilnik o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa,

nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja u sastavu UDG-a, Prilog 12), a u izradi je i nova strategija razvoja ustanove i sustava za obezbjeđenje kvaliteta.

Osnovne odrednice novog okvira za obezbjeđenje kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica (Prilog 22) razvijene su u okviru HERIC projekta Uspostavljanje novog okvira za obezbjeđenje kvaliteta na UDG-u, u skladu s preporukama Komisije imenovane od strane Evropske asocijacije univerziteta (European Universities Assotiation, EUA). Nova strategija za obezbjeđenje kvaliteta propisuje povećanje učestalosti provođenja i opsega određenih anketa za prikupljanje podataka o samovrednovanju.

Naglašeno je da se prilikom uspostavljanja procedura vezanih za primjenu Evropskih standarda obezbjeđenja kvalitete u istraživanju i nastavi angažiraju strani, međunarodno priznati eksperti.

Aktivno sudjelovanje zaposlenika i studenata u aktivnostima koji doprinose unaprjeđenju kvalitete definirano je u Statutu UDG-a (Statut Univerziteta Donja Gorica, Prilog 9), Almanahu studija (Almanah nastave, Prilog 10), Ugovoru o studiranju (primjer Ugovora o studiranju, Prilog 14), ugovorima o radu i angažovanju saradnika, nastavnika i istraživača.

Posebno je naglašeno redovito održavanje okruglih stolova, sastanaka i diskusija kao načina komunikacije zaposlenika, studenata i vanjskih suradnika te razmatranja pojedinih tema. Putem informacijskog sustava prikupljaju se podaci o upisanim studentima i studentima koji su završili osnovne i postdiplomske studije na FPTBHE, a putem anketnih upitnika podaci za evaluaciju predmeta, nastavnika i suradnika (Anketa za studentsku evaluaciju predmeta, Prilog 15, i primjer rezultata ankete za predmet Opšta mikrobiologija, Prilog 16).

Podaci se prikupljaju i putem Instagrama u obliku tzv. skočnih prozora (eng. *pop-up*), gdje studenti moraju odgovoriti na upite prije nego nastave čitati obavijesti ili koristiti fakultetske sadržaje.

Svi prikupljeni podaci se redovito analiziraju i donose se odluke za unaprjeđenje nastavnog i naučno-istraživačkog procesa.

Akademski integritet i slobode zaposlenicima i studentima jamče Statut UDG-a, Statut FPTBHE-a, Almanah studija na UDG-u, te pravilnici o studiranju na osnovnim, postdiplomskim i doktorskim studijama (Pravila studiranja na osnovnim studijama i Pravilnik o organizovanju i izvođenju postdiplomskih studija na Fakultetu za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Prilozi C.11 i C.12).

Nepoštovanje prava i obaveza zaposlenika i studenata razmatra Disciplinska komisija zadužena za disciplinske prekršaje na nivou Fakulteta, te u skladu s Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti studenata UDG-a propisuje disciplinske mjere (Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti studenata Univerziteta Donja Gorica, Prilog 18). Za provjeru originalnosti pisanih radova UDG koristi softver za antiplagijarizam Turnitin. Za zaštitu od diskriminacije bilo koje vrste uspostavljen je Etički komitet koji je nadležan za primjenu odredbi Etičkog kodeksa (Etički kodeks Univerziteta Donja Gorica, Prilog 20) i Etičke povelje (Etička povelja, Prilog 21).

Naglašava se i promiče individualan pristup studentima, te podrška studentima putem akademske pomoći i informisanja, psihološke podrške, savjetovanja studenata s invaliditetom, savjetovanja o karijeri, finansijskog savjetovanja, podrške međunarodnim studentima na UDG i kontinuirane podrške studentima UDG na studijskom boravku u inostranstvu, te studentskog servisa/kancelarije za zapošljavanje.

Savjet za razvoj UDG-a, tijelo koje čine predstavnici zaposlenika, studenata, privrede, različitih državnih organa i udruga, predlaže Senatu i Skupštini osnivača mjere za unaprjeđenje Univerziteta. NNV i Uprava zaduženi su za predlaganje i usvajanje novih studijskih programa.

Uprkos brojnim disciplinskim prekršajima i provođenju disciplinskih mjera, UDG FPTBHE je i dalje poželjno odredište za studiranje što ukazuje na javno prepoznatu opravdanost, objektivnost i transparentnost provedenih mjera.

PREPORUKE:

Brojni su sadržaji, akti i aktivnosti čije redovito provođenje osigurava kvalitetan rad u visokom obrazovanju i naučnim istraživanjima. Preporučuje se redovito ažuriranje njihova sadržaja.

Na temelju dosadašnjih analiza prikupljenih podataka od strane tijela zaduženih za područje kvalitete, može se očekivati kvalitetno izvršenje planiranih obaveza i na studiju Nutricionizma. Stoga je potrebno nastaviti s prikupljanjem podataka i na novom planiranom studiju uz uvažavanje specifičnosti područja nutricionizma.

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

1.9. Opšti stav o međunarodnoj uporedivosti ustanove, njene organizacione strukture i djelatnosti (međunarodne ustanove).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Navodi se da je Pravilnikom o organizovanju i izvođenju osnovnih studija na Fakultetu (Prilog C.11), kojim je propisana organizacija studija (ECTS bodovi, predmeti, oblici nastave, uvjeti za pohađanje nastave i polaganje predmeta, moduli, završni i diplomski radovi), osigurana usporedivost s međunarodnim studijskim programima. Na postdiplomskim studijima izdaje se dopuna diplomi i na stranom jeziku koja omogućava usporedivost stečenih zvanja.

Navedena je usporedivost studija i stečenih zvanja, međutim nije opisan način međunarodne usporedivosti ustanove i organizacijske strukture, te drugih djelatnosti osim nastave.

PREPORUKE:

Potrebno je usporediti strukture nastavnog kadra na drugim studijima Nutricionizma, te osnažiti nastavni kadar za izvođenje nastavnih sadržaja.

Potrebno je planirati razvoj novih stručnjaka iz područja nutricionizma kroz provedbu stručnih i naučno-istraživačkih projekata.

Preporučuje se razmotriti mogućnosti izdavanja diploma i dopunskih isprava o studiju ili razdoblju studija (u slučaju prekida) i na drugim jezicima osim engleskog (uz plaćanje ili bez plaćanja).

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

**STANDARD 2.
STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA I
KONCEPCIJA ZA REALIZACIJU STUDIJA**
KRITERIJUMI:
2.1. Ciljevi studijskog programa

- Akademska klasifikacija (akademske ili primijenjene studije) i obrazloženje pripadnosti nivou visokog obrazovanja u okviru Crnogorskog kvalifikacionog okvira (u daljem tekstu: CKO) i usklađenosti sa Evropskim kvalifikacionim okvirom (u daljem tekstu: EKO);
- Ciljevi studijskog programa i njihova usklađenost sa osnovnim ciljevima ustanove;
- Formalna usklađenost ciljeva programa s njegovom klasifikacijom i nivoom u CKO.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Predloženi studij Nutricionizma prema akademskoj klasifikaciji studija pripada u osnovni akademski studij, u trajanju od 3 godine s predviđenim stjecanjem 180 ECTS bodova. Usklađen je s Crnogorskim i Evropskim kvalifikacionim okvirom. Cilj studijskog programa je obrazovati stručnjake osnovne razine visokog obrazovanja za rad u području nutricionizma, te zadovoljavanje potreba tržišta rada u navedenom području. Studijski program iz područja nutricionizma trenutno ne postoji u Crnoj Gori, te je planirani program obrazovanja proširenje ponude FPTBHE i zadovoljavanje realnih potreba poslovnog sektora. Sadržaj kvalifikacije, ishodi učenja i poslovi koje student završetkom studija može obavljati navedeni su u dokumentu „Inicijativa za razvijanje kvalifikacije“ (Prilog 23).

Planirani nastavni sadržaji uz manje ispravke i dopune (opisane u nastavku: 2.2., 2.3.) mogu osigurati dostizanje znanja, vještina i kompetencija predviđenih za razinu osnovnih akademskih studija prema Crnogorskom kvalifikacionom okviru. Planirani ishodi učenja studija i nastavnih predmeta mogu biti osigurani kvalitetnim izvođenjem predloženih nastavnih sadržaja i primjenom planiranih nastavnih metoda.

PREPORUKA:

Nakon revidiranja silabusa potrebno je ponovo uskladiti sve elemente prijedloga osnovnog studijskog programa Nutricionizam.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.2. Ishodi učenja studijskog programa

- Ishodi učenja su dostupni zainteresovanim stranama, primarno nastavnicima i studentima;
- Planirani ishodi učenja su uporedivi sa Dablinskim deskriptorima;
- Postoji mogućnost za provjeru ishoda učenja u okviru internog sistema obezbjeđenja kvaliteta;
- Ishodi učenja će biti dostupni, realni i odražavati napredak u datoj oblasti;
- Ishodi učenja će omogućiti razvijanje saradnje sa relevantnim stranama.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
<p><i>Komentar/osvrt/preporuke:</i></p> <p>Ishodi učenja definirani su u informacijskim listama i dokumentaciji studijskih programa te će, uz ishode za ostale studijske programe, biti javno dostupni svim zainteresiranim stranama. Usklađeni su s Dublinskim deskriptorima, te se očekuje da će student završetkom studija usvojiti znanja i vještine koje će moći primijeniti za rješavanje složenih situacija u području svog rada.</p> <p>Ishodi učenja će se provjeravati postojećim internim sustavom kontrole kvalitete kojim se prikupljaju podaci o prisustvu nastavi, uspjehu na ispitima, naučno-istraživačkom radu i zapošljivosti studenata. Detaljno su navedeni ishodi učenja u okviru studijskog programa Nutricionizam te smjerova Menadžment i inovacije u nutricionizmu i Ishrana opšte populacije. Navedena su znanja, vještine i kompetencije koja studenti stječu završetkom predloženog studijskog programa, te su poznate ustanove koje zapošljavaju nutricioniste, a s nekim je već i potpisan ugovor/sporazum o saradnji.</p> <p>Analizom tržišta rada i potreba potencijalnih poslodavaca određeni su temeljni elementi i sadržaji obrazovnog procesa osnovnog akademskog studija Nutricionizam.</p> <p>Planirani ishodi učenja studijskog programa otvaraju prostor za zadovoljavanje aktuelnih potreba tržišta rada, ali i za daljnje usavršavanje u području Nutricionizma.</p> <p>PREPORUKE: Planirati nakon pokretanja studijskog programa Nutricionizam redovite analize ostvarenja ishoda učenja i provoditi godišnja poravnanja nastavnih sadržaja, primjera, literature i ispitnih pitanja.</p>					
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni					

2.3. Usaglašenost ishoda učenja sa ciljevima studijskog programa

- Ciljevi programa će se sistematski sprovesti u praksi. Postoje informacije o tome kako svaki predmet ili modul doprinosi ostvarenju ciljeva studijskog programa;
- Svi predmeti ili moduli opisani u "priručniku za predmete/module" studijskih programa sadrže informacione liste, koje su dostupne zainteresovanim stranama (prvenstveno studentima i nastavnicima);
- Postoji jasan opis znanja, vještina i kompetencija, koji se od studenata očekuje da steknu nakon odslušanih pojedinih predmeta na studijskom programu;
- Ishodi učenja su jasni i razumljivi za nastavnike i studente.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	X	Nije ispunjeno	
<p><i>Komentar/osvrt/preporuke:</i></p> <p>Za studijski program Nutricionizam te smjerove Menadžment i inovacije u nutricionizmu i Ishrana opšte populacije navedeni su brojni predmeti čije uspješno savladavanje doprinosi određenim ishodima učenja.</p> <p>Među nastavnim predmetima nalaze se i interdisciplinarni predmeti kojima je cilj proširiti bazu znanja studenata, te ih obrazovati u području stranog jezika, statistike, matematičkih znanja, informatike i umjetnosti. Neki od nastavnih predmeta iz navedenih područja ne omogućuju adekvatno ostvarenje planiranih ishoda učenja za studij u području nutricionizma. Ne temelje se u potpunosti ili u većoj mjeri na primjeni drugih disciplina na primjerima i zadacima iz nutricionizma, već imaju slobodnije sadržaje.</p>					

Svi predmeti koji se planiraju izvoditi u okviru studijskog programa detaljno su opisani u informacijskim listama koje sadrže ciljeve predmeta, očekivane ishode učenja, tematske jedinice, načine provjere znanja, sisteme ocjenjivanja, obaveznu i dodatnu literaturu. Jasno su opisana znanja, vještine i kompetencije koje studenti stiču polaganjem predmeta na studijskom programu. Informacijske liste su u elektroničkom obliku dostupne svim studentima.

Na nekim nastavnim predmetima navedena je zastarjela literatura (čak i od prije 20-ak godina), navedeno je previše literature uz pojedine predmete, te je teško za očekivati da će studenti predviđene ishode učenja steći unutar predviđenih studentskih opterećenja i korištenjem navedenih literaturnih izdanja.

Kao primjer, navedeni osvrt može biti objašnjen na predmetu "Poslovna informatika" gdje se planiraju sadržaji izrađeni u MS Office programima (Word, Excel, PowerPoint), a studentima je preporučena literatura "Crnković, J., Poslovni Informacioni Sistem. UDG Publishing. Podgorica: 2009 (dio 1)", koja nije u vezi s planiranim nastavnim sadržajima i ne omogućuje njihovo savladavanje i/ili proširenje znanja, vještina i kompetencija koje se planira postići na predmetu.

PREPORUKE:

Preporučuje se, gdje je potrebno, ažurirati nastavne sadržaje za predmete koji ne pripadaju području nutricionizma, te u njih uvesti primjere koji će osigurati potpunije postizanje planiranih ishoda učenja studijskog programa. Potrebno je nastavne sadržaje (predavanja, seminare, vježbe i dr.) povezati s ishodima učenja studijskog programa, te jasno naznačiti koji se ishodi učenja studijskog programa ostvaruju pojedinim nastavnim predmetima i sadržajima. Potrebno je izraditi matricu ishoda učenja.

Provjeriti usklađenost nastavnih sadržaja s planiranim ishodima učenja studijskog programa, te putem matrice ishoda učenja nastavnih predmeta i studijskog programa potvrditi za svaki predmet usklađenost sadržaja i planiranih ciljeva obrazovnog procesa osnovnog akademskog studija Nutricionizam. Svaki nastavni predmet morao bi omogućiti postizanje barem 2-3 ishoda učenja planirana studijskim programom.

Nakon toga, potrebno je ažurirati literaturne sadržaje i obavezno volumene pojedinih izdanja (poglavlja ili samo određene dijelove, stranice i sl.) kojima će to biti omogućeno.

Poravnanje planiranih sadržaja i literature s ishodima učenja studijskog programa potrebno je uskladiti s radnim opterećenjem studenata izraženim u ECTS bodovima, gdje 1 ECTS bod predstavlja maksimalno 30 sati rada studenta u pripremi za nastavu, nastavi, aktivnostima nakon nastave, te pripremi za ispit. Pri tome je potrebno voditi računa da 125-150 stranica stručne literature, koju je potrebno proučiti za ispit, podrazumijeva 30 sati rada studenta odnosno 1 ECTS bod.

Ako se učini prikladnim, nakon provedenih korekcija moguće je neke nastavne predmete ponuditi studentima kao obavezne ili izborne predmete, ovisno o njihovom doprinosu ukupnim ishodima studija. Obavezni predmeti trebali bi biti temeljni za stjecanje planiranih znanja, vještina i kompetencija, a izborni predmeti trebali bi studentima omogućiti nadogradnju na stručna znanja i dodatne informacije.

Preporučuje se omogućiti studentima upis na izborne predmete i sa drugih osnovnih studijskih programa koji se izvode na FPTBHE, sukladno njihovim ambicijama i preferencijama.

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

2.4. Perspektive na tržištu rada, praktični značaj i profesionalne potrebe za studijskim programom

- Postoji potražnja na tržištu rada za diplomcima koji posjeduju kompetencije planirane ishodima učenja na studijskom programu ili se očekuju takvi trendovi u srednjem roku;
- Urađena procjena potreba tržišta rada i u skladu sa tim planiran broj upisanih studenata na studijskom programu;
- Kompetencije dozvoljavaju diplomiranim studentima da rade u području rada koje je usklađeno sa stečenom kvalifikacijom;
- Studijski program je povezan sa profesionalnom praksom (praktični zadaci, projekti, rad kod poslodavca tokom studija).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Analiza tržišta rada ukazuje na potrebu za stručnjacima u području nutricionizma, te se zanimanje Nutricionist navodi u skupini deficitarnih zanimanja. U Crnoj Gori trenutno ne postoje studijski programi kojim se obrazuju nutricionisti, dok interes za zapošljavanje nutricionista iskazuju prehrambena industrija, školske i obrazovne ustanove, javno-zdravstvene ustanove i nadležna ministarstva, ustanove uslužne djelatnosti, sportske organizacije, te centri za promicanje specifičnih načina ishrane. S obzirom na prisutne zdravstvene probleme u Crnoj Gori uzrokovane nepravilnom prehranom (National Dietary Survey on Adolescents, Adults, Elderly and Pregnant Women in Montenegro, Prilog 24), ističe se važnost obrazovanja stručnjaka u području zdrave ishrane i hrane. U skladu s potražnjom predlaže se da broj studenta koji upisuju osnovni akademski studij „Nutricionizam“ bude 30.

Suradnja UDG-a s institutima, centrima, kompanijama u području prehrambene tehnologije i bezbjednosti hrane otvara studentima mogućnost upoznavanja sa sadržajima u realnom okruženju, ali nema predviđene stručne prakse unutar studijskih obveza. Komisija u prijedlozima sadržaja nastavnih predmeta nije našla planiranu terensku nastavu i industrijske vježbe.

Uz realizaciju projekata u oblasti proizvodnje hrane, ishrane i nutricionizma (Projekti na UDG, Prilog 26), međunarodna suradnja s Evropskom agencijom za bezbjednost hrane (EFSA) i Organizacijom za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (FAO) (The Road Towards National Food System Based Dietary Guidelines for Montenegro, Prilog 25) omogućit će studentima pristup najnovijim istraživanjima, metodologijama i praksama u oblasti nutricionizma.

PREPORUKE:

Preporučuje se razmotriti mogućnost uvođenja stručne prakse van Fakulteta radi jasnijeg razumijevanja potreba poslovnog sektora za znanjima, vještinama i kompetencijama u području nutricionizma.

Također se preporučuje razmotriti mogućnost izrade završnog kvalifikacijskog (diplomskog) rada u poslovnom okruženju te u skladu s tim izraditi administrativni okvir za rad izvan Fakulteta, (ko-)mentorstvo, zaštitu podataka iz poslovnih subjekata, te mogućnosti izrade, pisanja i obrane na stranim jezicima.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.5. Prijavljivanje i uslovi za upis na studijski program

- Procedure za upis na studijski program su regulisane, strogo se primjenjuju, transparentne su u pogledu Kriterijum za ocjenjivanje kvaliteta i omogućavaju ostvarenje planiranih ishoda učenja;
- Planirani uslovi za upis obezbjeđuju da kandidati posjeduju potrebne kompetencije za nesmetan nastavak formalnog obrazovanja;
- Svi kandidati su jednako tretirani;
- Procedure su jasne i dostupne za sve zainteresovane kandidate;
- Obezbijeđeni su uslovi za upis planiranog broja studenata;
- Postignuti nivo obrazovanja neophodan za upis;
- Dodatni uslovi za upis kandidata koji uzimaju u obzir rezultate postignute u prethodnom školovanju i rezultate postignute na prijemnom ispitu, odnosno ispitu za provjeru znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata za upis;
- Transparentno ocjenjivanje kod provjera za upis.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Postupak upisa i kriteriji za upis u prvu godinu osnovnih studija na Univerzitetu Donja Gorica propisani su Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija na osnovne studije Univerziteta Donja Gorica (Pravilnik o uslovima, kriterijumima, i postupcima upisa u prvu godinu studija Univerziteta Donja Gorica Prilog 26). Predviđen je upis kandidata koji su završili četvorogodišnju srednju školu, ostvarili minimalno dobar uspjeh, položili eksternu maturu, bodovanje stručnih predmeta, bodove za takmičenja u znanju, te vrednovanje dodatnih aktivnosti.

Pravo prijave na konkurs za upis na osnovne studije za sticanje diplome bachelor – „Nutricionista” imaju kandidati sa završenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju, bez definiranja srednjih škola, predmeta i drugih elemenata koji će se bodovati.

Upis se planira vršiti na temelju javnog natječaja koji raspisuje Senat UDG-a, a objavljuje se u dnevnom listu Crne Gore, a po potrebi i internet stranicama srednjih škola i srodnih fakulteta u Crnoj Gori i inozemstvu. Kriteriji i postupci upisa opisani su i u tiskanom izdanju UDG Inside-u, brošuri s informacijama o UDG za bruceše, koja je dostupna u elektroničkom i tiskanom obliku.

Navedeni su kriteriji za upis definirani Pravilnikom UDG-a, a osim njih se mogu propisati i dodatni ispiti radi provjere znanja i sposobnosti iz odgovarajućeg područja. Postupak upisa (pregledavanje prijave i rangiranje kandidata) provodi Komisija koju imenuje Dekan, a kojom predsjedava prodekan za nastavu. Student koji upisuje studijski program potpisuje s Fakultetom Ugovor o studiranju koji sadrži njihova prava i obaveze (Ugovor o studiranju, Prilog 14).

Studenti s prosjekom ≥ 9.0 studiraju o trošku budžeta i ne plaćaju školarine.

Licencom Ministarstva prosvjete predviđeno je maksimalno 30 studenata i broj upisanih na studijski program ne može biti veći. Minimum za izvođenje studija je 10 studenata (Odluka Senata). Informacije o konkursu objavljuju se na webu UDG-a.

PREPORUKE:

Razmotriti mogućnost objave natječaja za upis na digitalnim platformama i društvenim mrežama radi privlačenja stranih studenata iz okruženja i dijaspore, koji razumiju crnogorski jezik.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.6. Nastavni plan

- Nastavni plan i program moraju biti planirani tako da omogućavaju postizanje ishoda učenja za vrijeme predviđeno za završetak studija;
- Povezanost sadržaja kurikuluma sa zahtjevima struke;
- Sadržaj nastavnog plana je javno dostupan u priručniku i na web stranici ustanove;
- Studenti su, na početku nastave, upoznati sa predmetima kroz informacijski paket za sve predmete;
- Cjelishodnost predmeta u odnosu na njihov broj (dobra zastupljenost), raspored na nivoima studija, pripadnost akademskom/primijenjenom studijskom programu i podjela na grupe teorijskih, naučnih i dr. predmeta.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	X
-----------	--	----------------------	--	----------------	----------

Komentar/osvrt/preporuke:

Nastavni plan sadržava osnovne, stručne i specijalizirane predmete u okviru modula na zadnjoj godini studija. Sastavljen je u skladu sa zahtjevima struke prateći trenutno stanje i trendove razvoja u području nutricionizma. Bit će objavljen u Inside informatoru u elektroničkom i tiskanom izdanju, te na web stranicama Fakulteta (Prilog 29: Tabela S2.6 Raspored predmeta po semestrima i godinama studija, Prilog 29. Tabela S2.6.2 Raspored predmeta po semestrima, tipu i statusu; Prilog 30: Tabela S2.6.3. Pregled predmeta studijskog programa prema tipu).

Sve informacije o predmetima studenti uobičajeno dobivaju na početku nastave putem informacijskog paketa.

Pojedini nastavni predmeti imaju preveliki broj literaturnih referenci bez navođenja obaveznih poglavlja ili stranica, a brojne su literaturne reference zastarjele.

Pojedini sadržaji ne ispunjavaju uvjet ostvarenja planiranih ishoda studijskog programa niti povezanost sadržaja sa zahtjevima struke.

U folderu dostavljenom Komisiji prije posjete ustanovi, koji je sadržavao informacijske liste predmeta predloženog studijskog programa, nedostajale su informacijske liste za predmete:

Hemija (neorganska i organska), Numeričke vještine za prirodne nauke, Tehnologija proizvodnje hrane I, Opšta i mikrobiologija hrane, Osnove fiziologije čovjeka, Tehnologija proizvodnje hrane II, Imunologija i epidemiologija u nutricionizmu, Nutritivna i senzorna svojstva hrane, Procesi pripremanja i čuvanja hrane, Navike u ishrani, planiranje i evaluacija obroka, Sociološki i psihološki pristup nutricionizmu, Održivi razvoj poljoprivrede, Kvalitet i bezbjednost hrane, Metode za procjenu nutritivnog statusa, Metodologija naučno-istraživačkog rada, Trendovi u ishrani i nova hrana, Marketing hrane i navike potrošača, Nutritivni kvalitet tradicionalnih prehrambenih proizvoda, Osnovi ishrane pojedinih kategorija zdravih ljudi, Fizička aktivnost i pravilna sportska ishrana, Diplomski rad, Politika i zakonodavstvo u oblasti nutricionizma, Modelovanje i optimizacija u nutricionizmu, Gastronomija, osnove hotelijerstva i restoraterstva, Preduzetništvo i inovacije, Javno zdravlje i nutricionizam.

Komisija je tijekom posjete ustanovi pregledala elaborat s kolekcijom silabusa za planirani studij Nutricionizma, te je uvidom u dokument utvrdila postojanje silabusa za sve predložene nastavne predmete.

Za predmet Strani jezik u I. i II. semestru (strani jezik je engleski jezik) u elaboratu se nalazi identičan silabus, te je potrebno izvršiti korekcije.

Za predmet Fitonutricionizam naveden je u silabusu pogrešan broj sati vježbi i ime suradnika.

Nastavni predmeti pripadaju općim, stručnim i specijaliziranim područjima te omogućuju cjelovito nutricionističko obrazovanje.

Osvrt na predloženi kurikulum

Analizom planiranih studentskih aktivnosti i opterećenja izraženih ECTS bodovima zapaženo je sljedeće:

I. Semestar

Sa samo jednim izbornim predmetom ukupno bi u 1. semestru bilo upisanih 32 ECTS boda.

II. semestar

Sa jednim izbornim predmetom ukupno bi u 2. semestru bilo upisano 26 ECTS bodova, a sa dva izborna predmeta ukupno bi u 2. semestru bilo upisano 30 ECTS bodova.

Na 1. studijskoj godini je planirano studentsko opterećenje 58 ili 62 ECTS boda što je različito od uobičajenih 60 ECTS bodova po studijskoj godini.

III. semestar

Sa jednim izbornim predmetom nastavno opterećenje u 1. semestru iznosi 30 ECTS.

IV. semestar

Sa jednim izbornim predmetom ukupno bi u 2. semestru bilo upisano 28 ECTS bodova, a sa dva izborna predmeta ukupno bi u 2. semestru bilo upisano 32 ECTS boda.

Na 1. studijskoj godini je studentsko opterećenje 58 ili 62 ECTS boda što je različito od uobičajenih 60 ECTS bodova po studijskoj godini.

V. semestar

Sa jednim od tri ponuđena izborna predmeta nastavno opterećenje je od 30 ECTS bodova.

VI. semestar

Nastavno opterećenje od 30 ECTS moguće je ostvariti jedino upisivanjem izbornog predmeta sa 6 ECTS bodova, pa on postaje jedina opcija i time postaje obavezni predmet. Sa ostalim ponuđenim izbornim predmetima ne može se ostvariti potrebnih 30 ECTS bodova u ovom semestru.

PREPORUKE:

Izvršiti korekcije dijelova predloženog studijskog programa radi usklađivanja literature i nastavnih sadržaja sa zahtjevima nutricionističke struke (Potražiti dodatne informacije u preporukama za kriterij 2.3.).

Potrebno je uskladiti ECTS bodove po semestrima, po izbornim predmetima i omogućiti različite kombinacije upisa izbornih predmeta radi ostvarivanja 30 ECTS bodova po semestru ili 60 ECTS bodova godišnje.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.7. Analiza metodike nastave

- Sve obrazovne metode, didaktička sredstva, rad u laboratoriji i seminari jasno su istaknuti u okviru informacionog paketa za sve predmete;
- Koriste se različiti načini realizacije nastave;
- Fleksibilno se koristi niz pedagoških metoda;
- Načini realizacije nastave i korišćene pedagoške metode se redovno procenjuju i prilagođavaju.

Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
			X
<p><i>Komentar/osvrt/preporuke:</i></p> <p>Oblici nastave predviđeni na pojedinim predmetima navedeni su u informacijskim listama. Uz predavanja, predviđene su i laboratorijske vježbe. Na niti jednom predloženom predmetu nisu predviđeni seminari kao oblik izvođenja nastave.</p> <p>Studentima je na raspolaganju biblioteka u kojoj im je omogućen pristup bazama knjiga, stručnih i znanstvenih časopisa u elektroničkom obliku i repozitoriju državnog sveučilišta u Arizoni. Za sada u biblioteci nema literature iz područja nutricionizma.</p> <p>Praktičan rad se planira odvijati u Laboratoriju za kvalitetu i bezbjednost hrane, koji je opremljen modernim analitičkim i procesnim uređajima uz visokokvalitetno stručno vođenje i planiranje svih laboratorijskih aktivnosti.</p> <p>U istim prostorima odvija se nastava i za studente drugih studijskih programa.</p> <p>Predloženim studijskim programom u planu je maksimalnih 84 sata vježbi tjedno na sve tri studijske godine. Obzirom na raspoložive prostore i kapacitete laboratorija, a posebno imajući u vidu i njihovu namjenu za izvannastavne komercijalne aktivnosti, nije jasno hoće li biti dovoljno vremena za izmjene nastavnih materijala i pomagala između vježbi na različitim nastavnim predmetima, kao ni za njihovo uspješno izvođenje.</p> <p>Želja je ustanove praktični dio nastave pokušavati organizirati i u suradnim laboratorijima kod potencijalnih poslodavaca.</p> <p>Tijekom studiranja potiče se uključivanje studenata u aktivnosti znanstveno-istraživačkih projekata (Pravilnik o naučnoistraživačkoj djelatnosti, Prilog 32), ali je potrebno realno definirati razinu uključenosti studenata osnovnih studija obzirom na još uvijek nedovoljna njihova stručna i praktična znanja i vještine.</p> <p>Načini realizacije nastave i primjena odgovarajućih pedagoških metoda se procjenjuju na temelju informacija prethodnih generacija, zahtjeva partnera i tržišta, te se prilagođavaju razvoju prehrambenih tehnologija.</p> <p>PREPORUKE:</p> <p>Preporučuje se dublja analiza raspoloživih kadrova i laboratorijskih resursa, te dokazivanje njihove dostatnosti za izvođenje svih planiranih laboratorijskih aktivnosti.</p> <p>Preporučuje se predvidjeti i potrebu održavanja nastave putem on-line platformi i u skladu s tim kreirati nastavne sadržaje i akcijske planove za provođenje neophodnih mjera.</p>			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			

2.8. Ispiti (koncept i organizacija)

- Broj, vrsta i organizacija provjere znanja i završnog ispita su planirani tako da podrže ostvarivanje planiranih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija;
- Studentima je obezbijeđeno dovoljno vremena da se pripreme za provjere znanja i završne ispite;
- Oblik ispita i završnog ispita su istaknuti u informacionom paketu za svaki predmet/modul;
- Studenti su informisani o zahtjevima na ispitu, koji su u skladu sa obrazovnim ciljevima predmeta/modula;
- Organizacija ispita ne utiče na produžetak vremena studiranja;
- Kriterijum za ocjenjivanje su transparentni za nastavnike i studente i garantuju postizanje ishoda učenja;
- Završetak ciklusa studijskog programa je jasno definisan (teza ili drugi individualni zadatak).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	X
-----------	--	----------------------	--	----------------	----------

Komentar/osvrt/preporuke:

Pravila polaganja ispita definirana su u dokumentu UDG-a (Pravila polaganja pismenog ispita/testa na svim fakultetima UDG „13 zapovijesti za polaganje ispita i kolokvijuma“ Prilog 17).

Iako je u prethodnom pokušaju akreditacije osnovnog studijskog programa Nutricionizam Komisija preporučila da se u silabusima naznače termini održavanja kolokvijuma i međusobno usklade, to ni za ovaj zahtjev za akreditaciju nije učinjeno. Planirani kolokvijumi na nastavnim predmetima nisu navedeni po tjednima izvođenja nastave u silabusima, te ostaje nejasan način polaganja kolokvijuma i ispita.

Zbog navedenoga ostaje nejasno da li rokovi održavanja kolokvijuma omogućuju pravovremenu pripremu za ispit i polaganje ispita u prvom ispitnom roku odnosno prije kraja tekuće akademske godine.

Nisu jasno definirana niti su transparentna pravila provjere usvojenosti ishoda učenja i ocjenjivanja na pojedinim nastavnim predmetima.

U razgovorima tijekom posjete ustanovi, Komisiji je rečeno da se ispitne obaveze transparentno i javno objavljuju u informacijskim paketima o predmetima.

Obzirom da se osnovni studij Nutricionizam nije do sada izvodio, za pretpostaviti je da će prethodna iskustva pomoći nastavnicima u usklađivanju ispitnih zahtjeva s obrazovnim sadržajima i ciljevima.

Provodi se elektronička evidencija prisutnosti na nastavi temeljem koje se studentima dozvoljava pristup kolokvijima i ispitu. Rasporedi kolokvija i ispita se objavljuju na početku godine u akademskom kalendaru koji je studentima dostupan na stranici Fakulteta i panelima predmeta. Svi detalji o kolokvijima i ispitu, te načinu ocjenjivanja, navedeni su za svaki predmet u informacijskim listama, kao i za izradu diplomskog rada (Pravilnik za izradu diplomskog rada za završnu godinu osnovnih studija FPTBHE, Prilog 19).

PREPORUKA:

Izvršiti potrebne korekcije silabusa i naznačiti za koje nastavne sadržaje i u kojem dijelu semestra će biti održavani kolokvijumi, da li su položeni kolokvijumi uvjet za polaganje ispita ili studenta oslobađaju dijela ili cjelokupnog ispita.

Pri izradi ispitnih zadataka i pitanja posebnu pažnju će biti potrebno obratiti na pokrivenost nastavnih sadržaja ispitnim pitanjima. Na ispitima je zadacima i pitanjima potrebno provjeravati stvarnu usvojenost ishoda učenja nastavnog predmeta od strane studenta.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.9. Nastava, učenje i ocjenjivanje orijentisano na studenta - student u centru obrazovnog procesa

- Postoje realne razlike kod studenata i njihovih potreba u toku studija;
- Postoje fleksibilni putevi učenja;
- Razvija se osjećaj autonomije kod studenta;
- Obezbijeđene su adekvatne smjernice i podrška nastavniku;
- Promoviše se uzajamno poštovanje odnosa student-nastavnik;
- Postoje odgovarajuće procedure za postupanje po primjedbama studenata.
- Nastavnici su upoznati sa postojećim metodama provjere znanja i ispitivanja i imaju institucionalnu podršku u razvoju ovih vještina u svojoj oblasti;
- Kriterijum za ocjenjivanje i načini provjere znanja, kao i Kriterijum za ocjenjivanje za postignutu ocjenu unaprijed su objavljeni;
- Ocjena pokazuje studentima u kojoj mjeri su postigli željene ishode učenja;
- Studenti dobijaju povratne informacije i, ako je potrebno, koriste konsultacije o procesu ocjenjivanja;
- Gdje je to moguće, ocjenjivanje vrši više od jednog nastavnika;
- Kod uslova za ocjenu uzimaju se u obzir eventualne olakšavajuće okolnosti;
- Ocenjivanje je konzistentno, primenjuje se za sve studente i sprovodi u skladu sa objavljenim pravilima;
- Predviđena je formalna procedura za studentske žalbe.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Kontinuirana edukacija nastavnika provodi se održavanjem sastanaka i okruglih stolova na temu nastave i istraživanja, pohađanjem radionica, te usvajanjem literature za obrazovanje nastavnog kadra.

U informacijskim listama bit će navedeni ishodi učenja, te uvjeti za polaganje kolokvija i ispita, u čije će rezultate student imati pravo uvida. Ukoliko u izvođenju nastave predmeta sudjeluje više nastavnika i suradnik, svi sudjeluju u ocjenjivanju studenta.

Dodatne konzultacije provode se sa studentima koji lošije rješavaju ispite. Način polaganja ispita prilagođava se potrebama studenata sa zdravstvenim poteškoćama, te je u određenim okolnostima moguće organizirati naknadno polaganje ispita studenata.

Definirani su uvjeti u kojima studenti imaju mogućnost za mirovanje studijskih obaveza.

Način podnošenja prigovora na ocjenu i žalbe na povrijeđeno pravo studenata definiran je u Pravilniku o rješavanju prigovora i žalbi studenata Univerziteta Donja Gorica (Prilog 40). Za sporove vezane uz nastavu nadležna je Disciplinska komisija na razini fakulteta, dok je za sve ostale sporove nadležna Disciplinska komisija Univerziteta.

U 2022./23. akademskoj godini bilo je provedeno 118 disciplinskih postupaka protiv studenata, a u nekim slučajevima izrečena je kazna zabrane izlaska na nekoliko ispitnih rokova. Disciplinske mjere su prema procjeni nastavnog osoblja i uprave Fakulteta učinkovite 85-90%.

Studenti su upoznati s ovakvom praksom i pravovremeno su informirani o svim elementima i posljedicama disciplinskih postupaka koji mogu dovesti do produljenja vremena potrebnog za dovršenje studija.

Radi lakšeg usvajanja akademske etike i savladavanja studijskih obaveza, svim studentima osnovnih studija imenuju se mentori tijekom tri godine studija, koji ih savjetuju tijekom studija i daju im preporuke za daljnji rad.

PREPORUKE:

Nastaviti s dobrom praksom, koja uprkos brojnim disciplinskim mjerama i sankcijama ne dovodi do smanjenog interesa za studije nego jača etičke i moralne vrijednosti kod studenata.

Preporučuje se putem tematskih radionica, studentskih udruga i ostalih potencijalnih mehanizama utjecati na rad studenata i nastavnika s ciljem smanjenja broja disciplinskih mjera.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

**STANDARD 3.
RESURSI**
KRITERIJUMI:
3.1. Osoblje angažovano na realizaciji studijskog programa

- Sastav i stručnost nastavnika treba da obezbijede postizanje očekivanih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija;
- Istraživanje i razvojne aktivnosti zaposlenih su takve da obezbjeđuju postizanje planiranog nivoa obrazovanja;
- Mogućnosti za budući razvoj zaposlenih su definisane i dostupne;
- Planirane su organizacija i osoblje ustanove za obavljanje: administrativno-pravnih poslova, računovodstvenih poslova, tehničkih i higijenskih poslova, funkcionisanja studentskih servisa (studentske službe, biblioteke IT podrške).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	X
-----------	--	----------------------	--	----------------	----------

Komentar/osvrt/preporuke:

FPTBHE zapošljavanje nastavnika provodi u skladu sa Statutom UDG-a, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i postupku za izbor u akademska zvanja na Univerzitetu Donja Gorica (Prilog 43), a u skladu sa Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja (16.04.2019.).

Postoje i dodatni interni uvjeti, koje regulira Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku za izbor u akademska zvanja.

Potiče se uključivanje zaposlenih u znanstveno-istraživačke aktivnosti, te im je omogućeno stručno usavršavanje tijekom rada (Pravilnik o naučnoistraživačkoj djelatnosti, Prilog 32; Pravilnik o obrazovanju i stručnom osposobljavanju Univerziteta Donja Gorica, Prilog 11).

Osvrt na predložene izvođače nastave

Zahtjevu za akreditaciju osnovnog studijskog programa Nutricionizam priložen je popis nastavnika i suradnika navedenih po predmetima predloženog studijskog programa (Pregled o angažovanom nastavnom osoblju na studijskom programu, Prilog 41; Struktura profesora i saradnika NutricionizamMart2024, prilog dostavljen naknadno, nakon posjete).

FPTBHE je pravni subjekt koji predlaže osnovni akademski studij Nutricionizam i izvođači nastave trebaju imati potpisan ugovor s tom ustanovom. Komisiji su dostavljene biografije i ugovori s planiranim izvođačima nastave i nakon pregleda ugovora Komisija je izvršila analizu stanja.

Komisija je utvrdila jednake nedostatke kao i Komisija iz prethodnog pokušaja akreditacije iz 2022. godine.

Biografije su napisane u različitim obrascima i formatima što otežava analizu naučnih i nastavniih postignuća.

Iz popisa i biografija nastavnika vidljivo je da su samo tri angažovana nastavnika specijalizirana u području nutricionizma. Niti jedan nije stalni zaposlenik ustanove FPTBHE. Jedna je kolegica inozemni vanjski suradnik (Ines Banjari) za kojega je pogrešno napisano da je vanredni profesor, jer kolegica ima izbor u redovnog profesora. Kolegica ima ugovor o radu na inozemnom sveučilištu, pa je pogrešno napisano da ima Ugovor o radu s FPTBHE. Inozemna nastavnica planirana je na dva obavezna i jednom izbornom predmetu uz suradnju na tim predmetima sa dva domaća nastavnika koji nemaju izbore u području nutricionizma.

Ostalih dvoje nastavnika iz područja, koji imaju izbor u naučno-nastavno zvanje iz područja nutricionizma (Snežana Barjaktarović Labović i Aleksandar Đogo) također su angažovani na Ugovor o angažovanju i nisu stalni zaposlenici ustanove FPTBHE.

Temeljem analize strukture zaposlenih, te ugovornih odnosa s njima, Komisija konstatira da ustanova FPTBHE nema niti jednog stalno zaposlenog nastavnika iz područja nutricionizma i tek tri vanjska suradnika od čega je jedna nastavnica zaposlenica Sveučilišta u Osijeku, RH.

Obzirom da je osnovni studijski program u fazi predlaganja, Komisija je stava da tri vanjska nastavnika neće moći uskladiti svoje dosadašnje obaveze s novoplaniranim obavezama na novom studiju niti će se predloženi studijski sadržaji moći izvoditi na osnovnoj akademskoj razini bez stalno zaposlenih nastavnika iz područja nutricionizma.

U predloženom osnovnom akademskom studijskom programu Nutricionizam, u šest semestara (tri studijske godine) navedeno je 49 nastavnih predmeta od kojih je 21 nastavni predmet iz područja nutricionizma.

Obavezni i izborni predmeti iz područja nutricionizma zahtijevat će svakodnevno izvođenje nastave na sve tri studijske godine. U prvoj godini izvođenja predloženog studijskog programa nastavu se čini realno izvoditi sa samo dva vanjska nastavnika iz područja nutricionizma, ali je upitno izvođenje na drugoj i pogotovo trećoj studijskoj godini.

Uz prethodno navedene stavove, Komisiji se ne čini realnim očekivati da će dva predložena vanjska nastavnika specijalizirana u području nutricionizma i jedan inozemni vanjski suradnik uspješno izraditi literaturu, materijale i upute za vježbe, te uz pomoć jednog asistenta (i četiri suradnika s projekata) biti u mogućnosti kvalitetno izvoditi svu planiranu nastavu iz 21 predmeta iz područja nutricionizma.

Obzirom da UDG omogućuje razvoj i napredovanje svojih zaposlenika postoji mogućnost da će u kratkom periodu još neki od suradnika steći akademske kvalifikacije i/ili nastavna zvanja u području nutricionizma. Informacije o toj mogućnosti Komisija nije dobila uvidom u materijale ni u razgovorima tijekom posjete ustanovi.

Tek iz naknadno dostavljenih ugovora i liste predloženih izvođača vidljivo je da su četiri saradnika zaposlena na projektu iz područja nutricionizma, ali nejasno je da li je planirano njihovo napredovanje do nastavnih zvanja i stalno zpošljavanje po okončanju provedbe projekta iz grantova Ministarstva nauke za uspostavljanje centara izvrsnosti.

Administrativne službe organizirane su za sve Fakultete na razini Univerziteta i uspješno servisiraju potrebe izvođača studijskih programa.

PREPORUKE:

Za potrebe izvođenja predloženih sadržaja osnovnog akademskog studija Nutricionizam, Komisija smatra potrebnim zapošljavanje u stalni radni odnos najmanje tri nastavnika specijalizirana u području nutricionizma, kako bi svojim znanjem obogatili sadržaje studijskog programa i omogućili izradu kvalitetnih nastavnih materijala i kvalitetno izvođenje nastave na osnovnoj akademskoj razini.

Ustanovi predlagatelju osnovnog studijskog programa Nutricionizam već je u prethodnom pokušaju akreditacije preporučeno pisati biografije na uniformnim obrascima, ali su one i dalje u 10-ak različitih formi i formata.

Komisija ponovo preporučuje predlagateljima napisati biografije nastavnog i nenastavnog osoblja (životopise) na crnogorskom i engleskom jeziku, na istim uniformiranim obrascima radi lakšeg praćenja stručnih, nastavnih i naučno-istraživačkih postignuća pojedinaca.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

3.2. Finansiranje i infrastrukturni resursi

- Obezbijeđena je finansijska održivost programa;
- Infrastruktura (sale, laboratorije, biblioteke...) i njihovo korištenje ispunjava kvalitativne i kvantitativne zahtjeve;
- Jasno je definisana saradnja na osnovu koje ustanova koristi infrastrukturu drugih (spoljnih) partnera za obuku i obrazovanje studenata;
- Ustanova je u stanju da reaguje na probleme, rješava finansiranje, obezbjeđuje osoblje i upisuje potreban broj studenata.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	X
-----------	--	----------------------	--	----------------	----------

Komentar/osvrt/preporuke:

Infrastruktura UDG-a uključuje prostorne kapacitete (amfiteatre, učionice, računalnu predavaonicu, laboratorije) i opremu za uspješno izvođenje studijskog programa. Uspostavljeni su laboratoriji (Laboratorij za analitičku hemiju, mikrobiologiju i molekularnu biologiju i Laboratorij za kvalitet i bezbjednost hrane), koji su osim za pružanje usluga analize hrane za potrebe tržišta i istraživačke aktivnosti, na raspolaganju za izvedbu laboratorijskih vježbi studentima osnovnih i postdiplomskih studija. Laboratoriji su kvalitetno i bogato opremljeni uz veoma stručno upravljanje i provođenje svih laboratorijskih aktivnosti.

Osnovan je i Centar izvrsnosti za digitalizaciju procjene rizika u oblasti bezbjednosti hrane i preciznu sertifikaciju autentičnosti prehrambenih proizvoda (FoodHub) na UDG-u, kojim se doprinosi razvoju prehrambenog sektora u Crnoj Gori.

Administrativno je uređena i planirana suradnja s nizom instituta i kompanija koji studentima potencijalno omogućavaju provedbu stručnog praktičnog rada i istraživanja.

Nisu navedeni načini finansiranja studija niti načini održivosti studijskog programa s obzirom na troškove studija i školarine. Odlukom Senata je potrebno minimalno 10 studenata za izvođenje studijskog programa. Nije jasno određeno što se planira u slučaju nedostatka studenata ili što će studentima koji napuštaju studij iz bilo kojeg razloga biti ponuđeno kao opcija za nastavak obrazovanja.

Biblioteka sadrži više od 20.000 naslova, ima 300 sjedećih radnih mjesta za studente i zaposlenike. Obuka za pretrage baza provodi se u biblioteci s voditeljicom biblioteke i čitaonice (za studente, dobiju potvrdu). Jednom godišnje se ažuriraju naslovi u biblioteci. Redovite su aktivnosti obilježavanja dana knjige i sl.

Međutim, biblioteka još uvijek ne sadrži naslove iz područja nutricionizma, osim mogućnosti pretraživanja baza podataka na (vjerovatno) stranom jeziku i nekih kvalifikacijskih radova na jezicima naroda susjednih država.

Jako razvijen napredni informacijski sustav s 200-tinjak različitih korisničkih uloga podržava sve aktivnosti Univerziteta i njegovih sastavnica. Interni UDG tim razvija i održava informacijski sustav. Bussiness intelligence sustav od 2017. šalje podatke u Data Warehouse pa se prati oko 110 indikatora važnih za razvoj UDG-a. Sustav pokriva i finansijske aspekte poslovanja i troškova studija. Razvijene su i mobilne aplikacije za evidenciju prisustva studenata na nastavi (QR kod), klasični i e-upis na studije. Implementirana je visoka razina zaštite. Sustav koristi oko 1000 korisnika svakodnevno, a o njemu brine izuzetno stručna i kvalificirana ekipa ljudi. Informacijski sustav ima tri rezervne lokacije i validirane procedure za *back-up*. Za 12 minuta se aktivira *back-up* sustav, a hladni *back-up* za nekoliko sati.

Ciljane ankete studentima se šalju 1-2 puta godišnje.

Akreditirani laboratorij za istraživanje i nastavu ima direktora koji organizira sve metode, opremu, kemikalije, 17025 za med i vino (FTIR i dr.), HPLC i dr. Analize za treća lica s izdavanjem certifikata.

Studenti neke vježbe rade samostalno, a neke samo uz nadzor. Kontinuirano se uvode unaprjeđenja i nove akreditirane metode.

Od predmeta iz područja nutricionizma 12 je obaveznih predmeta sa 44 sata nastave tjedno, od čega je 25 sati predavanja i 19 sati vježbi tjedno. S planiranih 30 studenata vježbe će se vjerojatno izvoditi u 3 grupe sa 10 studenata što bi bilo 57 sati vježbi tjedno. Predavanja i vježbi iz područja nutricionizma bi se izvodilo ukupno 82 sata tjedno na sve tri studijske godine odnosno oko 27 sati prosječno tjedno na svakoj studijskoj godini, a to je 13-14 sati nastave tjedno svaki semestar. Analizirajući planirano nastavno opterećenje izvođača nastave na obaveznim predmetima iz područja nutricionizma, vidljivo je da je planiran 21 sat nastave tjedno u neparним semestrима i 23 sata tjedno u parnim semestrима.

Od predmeta iz područja nutricionizma 9 je izbornih predmeta sa 27 sati nastave tjedno, od čega je 18 sati predavanja i 9 sati vježbi tjedno. S planiranih 30 studenata vježbe će se vjerojatno izvoditi u 3 grupe sa 10 studenata što bi bilo 27 sati vježbi tjedno. Predavanja i vježbi iz područja nutricionizma bi se na izbornim predmetima izvodilo ukupno 45 sati tjedno na sve tri studijske godine odnosno oko 15 sati prosječno tjedno na svakoj studijskoj godini, a to je 7-8 sati nastave tjedno svaki semestar. Analizirajući planirano nastavno opterećenje izvođača nastave na izbornim predmetima iz područja nutricionizma, vidljivo je da je planirano 18 sati nastave tjedno u neparним semestrима i 9 sati tjedno u parnim semestrима.

Ukupna predviđena potreba za laboratorijskim prostorom na obaveznim i izbornim predmetima, za studij sa 30 upisanih studenata, bila bi maksimalno 84 sata vježbi tjedno što bi značilo korištenje laboratorijskih prostora oko 17 sati svakodnevno.

Komisija pregledom prostornih resursa nije stekla dojam da je to u postojećem prostoru moguće organizirati, a posebno imajući u vidu naučno-istraživački rad na ugovorenim projektima i komercijalno korištenje laboratorijskog prostora i opreme.

UDG daje stipendije za boravak u inostranstvu (Primjer: studentica 3. godine ide na mjesec dana u Beijing u Kini o trošku UDG-a).

Kancelarija za međunarodnu saradnju organizira sve aktivnosti.

Postoje studentske i druge organizacije i udruge koje omogućuju kvalitetno studiranje, a od kojih je neophodno istaknuti sljedeće:

- Work and travel – organizacija studenata šalje 400 studenata na tri mjeseca u Arizonu, USA.
- Akson – psihološko savjetovalište za studente, organizirano je od strane UDG-a i pomaže studentima nositi se s psihološkim elementima studentskog života.
- Medožuč – alumni mreža osnovana je 2023. godine. Članovi su vlasnici kompanija angažirani u kreiranju studijskih programa i stručnim predavanjima.

PREPORUKE:

Komisija preporučuje ustanovi FPTBHE izraditi izračun trenutnog opterećenja laboratorijskih prostora i provjeriti mogućnost izvođenja svakodnevno 17 sati planiranih laboratorijskih vježbi u vlastitom prostoru.

Ukoliko nastavne obaveze nije moguće izvoditi, potrebno je ugovoriti korištenje drugih prikladnih laboratorija uz uvjet da je moguće organizirati rasporedom planirane nastavne i studentske obaveze.

Nakon korekcija silabusa i elemenata studijskog programa i po dobivenim rješenjima za izvođenje studija potrebno je u najkraćem roku pristupiti pripremi i nabavci literature neophodne za usvajanje ishoda učenja studijskog programa.

Prije početka izvođenja nastave na pojedinoj studijskoj godini, studenti bi trebali u biblioteci imati dostupnu obaveznu literaturu u najmanje pet primjeraka, a preporučenu u najmanje jednom primjerku.

Razmotriti mogućnosti prijelaza studenata na srodne studije u slučaju manjega broja studenata i posljedično neisplativog izvođenja studijskog programa, kao i uvjete prijelaza na osnovni studij Nutricionizma sa drugih osnovnih studija. Potrebno je prirediti potrebne administrativne podloge za opisane scenarije.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

**STANDARD 4.
UPRAVLJANJE KVALITETOM**
KRITERIJUMI:
4.1. Obezbjedenje kvaliteta

- Ustanova posjeduje dokumenta i instrumente za obezbjeđenje kvaliteta nastave, istraživanja i umjetničkog rada ustanove;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta je osmišljen kako bi obezbijedio kontinuirano poboljšanje studijskog programa;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta omogućava da se otkriju propusti u postizanju obrazovnih ciljeva, da se provjeri da li su postavljeni ciljevi dostižni, pripreme i sprovedu odgovarajuće mjere za ispravljanje propusta i poboljšanje;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta ima jasno definisane odgovornosti, uključuje studente i druge zainteresovane strane.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	X	Nije ispunjeno	
-----------	--	----------------------	----------	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Dokumenti za obezbjeđenje kvalitete su Statut UDG-a, pravilnici o organizaciji studija i istraživačkom radu, te radu zajedničkih službi i službi podrške studentima, pri čemu se Almanah nastave ističe kao temeljni dokument osiguranja kvalitete Univerziteta.

U sustavu praćenja kvalitete sudjeluju svi zaposlenici i studenti te tijela Univerziteta, Fakulteta i studenata. Osim organizacije okruglih stolova, seminara i radionica na kojima se raspravlja o unaprjeđenju nastavnog procesa, novi sistem za osiguranje kvalitete obuhvaća kvantitativne statističke podatke koji se kontinuirano prikupljaju. Prikupljeni podaci planiraju se koristiti za izradu samoevaluacijskog izvještaja i za periodične vanjske evaluacije. Upitnicima se prikupljaju podaci o zapošljavanju diplomiranih studenata (Anketa za diplomirane studente, Prilog 45), o predmetu, nastavniku i suradniku (Anketa za studentsku evaluaciju predmeta, Prilog 15), te o uvjetima rada na Fakultetu i Univerzitetu (Anketa za studentsku evaluaciju uslova rada na UDG i kvaliteta rada studentskih službi, Prilog 44).

O nedostacima se raspravlja na sjednicama različitih tijela i osmišljavaju načini unaprjeđenja. Samoevaluacijskom izvještaju, koji je dostavljen Komisiji, priložen je dokument „Nova strategija za obezbjeđenje kvaliteta“ koji je iz 2017. godine. Tijekom posjete ustanovi, Komisija je informirana da je u izradi novi dokument strategije razvoja.

PREPORUKE:

Pri izradi strategije potrebno je osmisлити način redovitog prikupljanja i povremenog analiziranja podataka, kao i akcijski plan sa planiranim aktivnostima i zaduženjima odgovornih osoba i stručnih tijela.

Strategiju razvoja preporučuje se raditi za jedan akreditacijski ciklus kako bi primjedbe i preporuke mogle biti ugrađene u nove akcijske planove i buduće strategije razvoja.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

4.2. Instrumenti, metode i rezultati

- Koriste se metode i instrumenti da bi se kvalitet studijskog programa održavao i razvijao. Oni su dokumentovani i redovno se kontrolišu primjenom: mehanizmi obezbjeđenja kvaliteta (samoevaluacije i analiza i ocjena samoevaluacije), i instrumenata obezbjeđenja kvaliteta (standarda i indikatora);
- Dobijeni podaci se ocjenjuju kao dio sistema za obezbjeđenje kvaliteta. Oni pružaju potrebne informacije i dozvoljavaju izvođenje zaključaka;
- Ako je studijski program uspješno završen, bez obzira da li su kontrole bile aktivne u toku studija, provjerava se ocjena diplomiranih studenata o studijskom programu i njihovo zapošljavanje nakon studija. Ti zaključci dozvoljavaju da slabosti budu prepoznate i ispravljene.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	X	Nije ispunjeno	
-----------	--	----------------------	----------	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Indikatori na temelju kojih se prati i analizira kvaliteta obrazovnog i naučno-istraživačkog procesa obuhvaćaju kriterije koji se odnose na akademski integritet, nastavni proces, studente, ljudske resurse, naučno-istraživačka i umjetnička postignuća, međunarodnu suradnju i mobilnost, upravljanje resursima, sport, studentski biznis centar, promotivne i javne aktivnosti, te umrežavanje unutar UDG.

Informacijski sustav (QAF@UDG) omogućava generiranje podataka putem anketa za različite svrhe (UDG- Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta – Samoevaluacija 2022., Prilog 46).

Studijski programi kontinuirano se revidiraju s aspekta inovativnosti, kvalitete nastave i modernizacije, čemu značajno doprinosi međunarodni Ugovor i Strateški plan sklopljen s ustanovom visokog obrazovanja Arizona State University.

Prije slanja Agenciji za kontrolu i obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja, Senat pregledava zahtjeve fakulteta za uvođenjem novih studijskih programa i vrši administrativne provjere zbog usklađenosti studijskog programa s misijom UDG-a.

PREPORUKE:

Pri redovitim polugodišnjim i godišnjim analizama indikatora kvaliteta obrazovnih, naučno-istraživačkih i drugih djelatnosti Fakulteta, potrebno je na temelju usvojenih odluka o analizi stanja izraditi izvještaje s navedenim odlukama i ključnim rezultatima analize.

Te izvještaje, s ključnim indikatorima i rezultatima treba ugrađivati u buduće samoevaluacijske izvještaje radi omogućavanja praćenja promjena u sustavu za osiguranje i razvoj kvaliteta.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

**STANDARD 5.
DOKUMENTACIJA**
KRITERIJUMI:

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

5.1. Pravila o studiranju

- Ustanova raspolaže svim važnim propisima za studijski program sa ključnim pravilima za upis, tok studija i završetak programa.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Organizacija i izvođenje osnovnih studija, realizacija nastavnog procesa, vrednovanje rada studenata tijekom studija, napredovanje i završetak studijskog programa detaljno su propisani dokumentima: Pravila studiranja na osnovnim studijama, Pravilnik za izradu diplomskog rada za završnu godinu osnovnih studija FPTBHE, Etička povelja, Pravilnik o rješavanju prigovora i žalbi studenata i studentkinja, Etički kodeks Univerziteta Donja Gorica, Pravilnik o radu studentske službe. i dr.

Prava i obaveze studenta i Fakulteta tijekom studiranja dodatno su definirana u Ugovoru o studiranju koji potpisuju student i dekan Fakulteta prilikom upisa studenta na Fakultet (Primjer Ugovora o studiranju, Prilog 14).

Uprkos brojnim disciplinskim postupcima, koji znatno opterećuju radno vrijeme i remete radne aktivnosti izvođača nastave, neprekidno se pokreću novi postupci.

PREPORUKE:

Preporučuje se Fakultetu dijagnosticirati uzroke tim postupcima i pokušati već od trenutka selekcije i upisa kandidata na studij intenzivnije provoditi redovite kontrole i ciljane aktivnosti za rasterećenje sustava i uspješnije studiranje.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

5.2. Diploma i dodatak diplomi

- Izdavanje dvojezične diplome (crnogorski/engleski jezik) sa dodatkom diplomi je obavezno;
- Dodatak diplomi pruža informacije o studijskom programu i planiranim ishodima učenja.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	----------	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju UDG vodi matičnu knjigu studenata, evidenciju o izdanim diplomama i dopunama diploma, te evidenciju o ispitima za sve studijske programe.

Evidencija se vodi putem elektroničkog informacijskog sustava kojem studenti mogu pristupiti putem svoje ID kartice, e-mail adrese i lozinke (Pravilnik o radu Studentske službe Univerziteta Donja Gorica, Prilog 47).

U matičnoj knjizi evidentirani su svi podaci o studentu i studijskom programu, dok Studentska služba UDG-a u suradnji s koordinatorom studijske godine vodi evidenciju o izdanim diplomama i dopunama diplomi, uvjerenjima o ispitima i završenim studijima.

Diploma i dodatak diplomi na svim studijskim programima izdaju se na crnogorskom i engleskom jeziku. Dodatak diplomi sadrži informacije o stečenoj kvalifikaciji, nivou i sadržaju završenog studija, uz ispis ocjena i ECTS kredita. U dodatku diplomi navedene su i informacije o sustavu obrazovanja u Crnoj Gori.

Za administrativne poslove u sklopu predloženog osnovnog akademskog studija Nutricionizam bit će korištena prethodna iskustva ustanove i postojeći informatički i drugi resursi.

PREPORUKE:

Razmisliti, u suradnji s notarom, o mogućnosti izdavanja diplome i dodatka diplomi (eng. *Diploma supplement*) na zahtjev studenata i na drugim stranim jezicima osim engleskog, uz naplatu troškova.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

**STANDARD 6.
UPOREDNI PRIMJERI DOBRE PRAKSE**
KRITERIJUMI:
6.1. Primjeri uporedivih implementiranih studijskih programa na drugim ustanovama visokog obrazovanja

- Uporedivost se odnosi na:
  - Stepen usaglašenosti ciljeva studijskog programa,
  - Stepen usaglašenosti ishoda učenja studijskog programa i
  - Stepen usaglašenosti kurikulumu studijskog programa.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	X	Nije ispunjeno	
-----------	--	----------------------	----------	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Za usporedbu su odabrana tri studijska programa koja su se izvodila u regiji i Europi u trenutku pripreme materijala za novi osnovni akademski studijski program Nutricionizma: bachelor studijski program „[Nutricionizam](#)“ (Poljoprivredno-prehrambeni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina), bachelor studijski program „[Nauka o hrani i ishrana](#)“ (Biotehnički fakultet, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija), bachelor studijski program „[Ishrana i zdravlje](#)“ (Agrotehnologija i Nauka o hrani, Odjeljenje za Humanu ishranu, Univerzitet u Wageningenu, Holandija).

Ciljevi i ishodi učenja na poveznici studijskog programa Univerziteta u Sarajevu sada su navedeni drugačije nego u obrascu zahtjeva sa UDG FPTBHE, a u trenutku pisanja elaborata bili su usporedivi uz uvažavanje regionalnih specifičnosti i potreba poslovnog sektora Crne Gore.

Na poveznici studijskog programa Univerziteta u Wageningenu više se ne nalazi navedeni bachelor studijski program „Nutrition and Health“ (3 godine, 180 ECTS). Na Univerzitetu trenutno postoji studijski program BSc Minor Nutrition and Health (1 godina, 24 ECTS), koji se izvodi u jednom semestru i ne može se sada uspoređivati s predloženim studijskim programom UDG FPTBHE radi različitog studentskog opterećenja i trajanja studija.

Članovi Komisije proučili su ciljeve i ishode učenja osnovnog akademskog programa Nutricionizam i usporedili ih sa srodnim studijima u regiji na kojima izvode ili su izvodili nastavu.

Ishodi učenja usporedivi su s ciljevima srodnih studija, ostvarivi predloženim sadržajima nastavnih predmeta i djelimično ostvarivi ljudskim resursima kojima raspolaže FPTBHE.

Na nekim nastavnim predmetima pojavljuju se sadržaji koji ne omogućuju ostvarivanje planiranih ishoda učenja u području nutricionizma, te nisu usporedivi s drugim studijskim programima.

PREPORUKE:

Za kvalitetniji prijedlog kurikulumu osnovnog akademskog studijskog programa potrebno je hitno ažurirati sadržaj i literaturne reference na pojedinim nastavnim predmetima.

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

III AKREDITACIONI STAV – Ocjena zahtjeva

Komisija predlaže Agenciji sljedeći akreditacioni stav:

1. Prihvatanje zahtjeva za akreditaciju
Obrazloženje:
2. Odbijanje zahtjeva za akreditaciju
Obrazloženje: <p>Nakon pregledanog Samoevaluacijskog izvještaja, dostavljene dokumentacije, obavljene posjete ustanovi, pregledavanja dodatne dokumentacije i razgovora s različitim grupama sugovornika s Fakulteta za prehrambene tehnologije, bezbjednost hrane i ekologiju, članovi Komisije jednoglasni su u izražavanju stava da se predmetnom Fakultetu odbije izdavanje akreditacije za izvođenje osnovnog akademskog studija Nutricionizam.</p> <p>Glavni razlozi zbog kojih je predloženo odbijanje izdavanja akreditacije su sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Prema procjeni Komisije planirani ishodi učenja studija i nastavnih predmeta ne mogu biti ostvareni ovakvim prijedlogom studijskog programa, kadrovskih i fizičkih uvjeta za izvođenje.
• U samoevaluacijskom izvještaju ni dodatnoj dokumentaciji nisu vidljivi dokazi o ispunjavanju neophodnih uvjeta za izvođenje najmanje jednog studijskog ciklusa (tri studijske godine u nizu).
• Obavezna literatura navedena na nastavnim predmetima predloženog studijskog programa starija je od 10 godina, a neka su izdanja starija i više od 30 godina.
• Obavezna literatura za studente navedena u prijedlogu studijskog programa na gotovo svim predmetima iz područja nutricionizma je zastarjela (godine izdanja su: 1991., 1992., 2002., 2003., 2004., 2005., 2008., 2010., 2011., 2014.). U obveznoj literaturi iz područja nutricionizma članovi Komisije našli su tek tri knjige izdane u zadnjih deset godina (izdanja 2015., 2017 i 2020. godine). Prilikom posjete ustanovi, kao i u Izvještaju, posebno je obrazložena ova primjedba.
• Prilikom posjete Knjižnici članovi Komisije informirani su da u knjižnom fondu nema niti jedne knjige iz područja nutricionizma.
• Ustanova zadovoljava Zakonom određeni minimalan broj zaposlenih izvođača nastave u nastavnom zvanju, ali nema niti jednog zaposlenog nastavnika iz područja nutricionizma. U prijedlogu studijskog programa "Nutricionizam" naveden je 21 nastavni predmet iz područja nutricionizma. U samoevaluacijskom izvještaju i u naknadno dostavljenoj dokumentaciji nema analize opterećenja nastavnika. Prema izračunu nastavnih opterećenja, koji je izradila Komisija, vidljivo je da tri vanjske suradnice, iako s respektabilnim prethodnim radom i iskustvom u području nutricionizma, neće moći izvesti planirane nastavne sadržaje u predviđenom broju sati. Komisija je ukazala na ovo činjenično stanje prilikom posjete i u kasnijem Izvještaju.
• Komisiji je naknadno dostavljen popis zaposlenih u kojemu je netočno prikazana jedna inozemna profesorica kao zaposlenica s ugovorom o radu.
• Zahtjev ne sadrži analizu korištenja laboratorijskih resursa kojom će se dokazati mogućnost izvođenja planiranih laboratorijskih aktivnosti, paralelno s korištenjem na ostalim studijskim programima i u komercijalnim aktivnostima koje se provode u istim

prostorima. Prema procjeni vremena sadašnjeg korištenja laboratorijskog prostora, i izračuna potreba za nastavni program "Nutricionizam" koji je izradila Komisija, zaključeno je da planirana laboratorijska nastava ne može biti izvedena u redovitim nastavnim terminima.

- Preostali razlozi navedeni su u Izvještaju o akreditaciji studijskog programa.

KOMISIJA

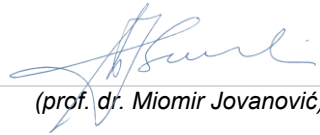
Predsjednik: _____

(prof. dr. Damir Magdić)

Članica: _____

(prof. dr. Snežana Miljanić)

Član: _____

(prof. dr. Miomir Jovanović)

Datum: 25.07.2024. godine

III AKREDITACIONI STAV – Preporuke

Na temelju zahtjeva za akreditaciju osnovnog akademskog studijskog programa Nutricionizam, koji je podnijela ustanova Fakultet za prehrambene tehnologije, bezbjednost hrane i ekologiju, članica Univerziteta Donja Gorica,

Komisija predlaže ustanovi:

Preporuke za unapređenje kvaliteta i prijedloga studijskog programa

Prijedlog studijskog programa treba sadržavati dovoljan broj nastavnika specijaliziranih u temeljnom području i polju studija. Neophodan broj nastavnika treba odrediti prema izračunu njihovih nastavnih opterećenja na sve tri studijske godine i ostalim studijima na kojima izvode nastavu.

Biografije svih izvođača nastave trebaju biti u istom obrascu i digitalnom formatu sa jasno vidljivim kompetencijama za izvođenje nastave na dodijeljenom nastavnom predmetu. Za sve nastavnike treba biti vidljiv znanstveni opus i prethodni rad u nastavi, a posebno kod nastavnika iz područja studij ili njemu bliskih područja.

Prijedlog studijskog programa treba sadržavati jasne informacije o nastavnim sadržajima na koje odnose kolokvijumi, zamjenjuju li dio ispita, cijeli ispit ili samo prethode ispitu.

Obvezna literatura trebaju biti zadnja izdanja knjiga ili druge publikacije s novijim rezultatima i zaključcima, po mogućnosti ne starijim od pet godina. U slučaju navođenja više literaturnih referenci potrebno je navesti poglavlja ili brojeve stranica koje su neophodna literatura za usvajanje ishoda učenja na predmetu. Broj stranica obvezne literature treba biti u skladu s nastavnim opterećenjem studenta i ECTS kreditima za svaki nastavni predmet.

Za studijski program potrebno je izračunati planirano vrijeme rada u raspoloživim laboratorijima i nastavna opterećenja za izvođenje vježbi, te dokazati da će studijski program biti moguće u cjelosti izvoditi.

KOMISIJA

Predsjednik: _____

(prof. dr. Damir Magdić)

Članica: _____

(prof. dr. Snežana Miljanić)

Član: _____

(prof. dr. Miomir Jovanović)

Datum: 25.07.2024. godine

PRILOG: Agenda posjete UDG FPTBHE

Plan i program posjete Fakultetu za prehrambene tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju Univerziteta Donja Gorica, Crna Gora u akreditacijskom postupku osnovnog akademskog studijskog programa Nutricionizam

DATUM JEDNODNEVNE POSJETE: Petak, 24. 5. 2024. Godine

Vrijeme	Aktivnost	Učesnici	Mjesto
8:30 - 9:15	Pregled nedostajućih dokumenata zatraženih prije dolaska na ustanovu	Članovi Komisije Doc dr Sandra Tinaj Prof. dr Aleksandra Martinović Mr Andrijana Džoganović <i>Dr Marija Vugdelić</i>	Sala Vizija
9:30 - 10:00	Sastanak Komisije sa rukovodstvom visokoškolske ustanove	Prof. dr Aleksandra Martinović Doc. dr Sandra Tinaj Dr Marija Vugdelić Prof. dr Maja Drakić-Grgur Prof. dr Tomo Popović Mr Andrijana Džoganović	Sala Vizija
10:05 - 10:50	Sastanak Komisije sa licima koja su odgovorna za osnovni akademski studijski program Nutricionizam i izradu dokumenta samoevaluacije	Prof. dr Aleksandra Martinović Doc. dr Sandra Tinaj Dr Marija Vugdelić Prof. dr Maja Drakić-Grgur Prof. dr Tomo Popović Mr Andrijana Džoganović	Sala Vizija
10:50-11:00	Pauza za interne konsultacije članova Komisije		
11:00 - 11:40	Sastanak Komisije sa predstavnicima studenata osnovnog studijskog programa, predstavnicima svršenih studenata i studentske organizacije	1. Student 1. godine osnovnih studija Harun Bašić 2. Student 2. godine osnovnih studija Andrea Milivojević 3. Student 3. godine osnovnih studija Tijana Vukšić 4. Predstavnik svršenih studenata 1 Mr Blažimir Četković 5. Predstavnik svršenih studenata (<i>koji ne radi na UDG</i>) Nadira Pupović 6. Predstavnik studentske organizacije Mr Nikola Mićunović	Sala Vizija
11:45 - 12:30	Sastanak Komisije sa nastavnim osobljem	1. Nastavnik zaposlen na UDG (<i>iz područja nutricionizma</i>) Werner Ruppitsch (online) 2. Nastavnik zaposlen na UDG (<i>nije iz područja nutricionizma</i>) Prof. dr Milica Vukotić Prof. dr Tomo Popović 3. Nastavnik zaposlen na FPTBHE Prof. dr Aleksandra Martinović Dr Marija Vugdelić Prof. dr Vesna Boljević 4. Saradnik/asistent zaposlen na UDG Mr Amil Orahovac 5. Saradnik/asistent zaposlen na UDG	Sala Vizija

Plan i program posjete Fakultetu za prehrambene tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju
 Univerziteta Donja Gorica, Crna Gora u akreditacijskom postupku osnovnog akademskog studijskog
 programa Nutricionizam

DATUM JEDNODNEVNE POSJETE: Petak, 24. 5. 2024. Godine

		Mr Andrea Milačić 6. Tehnički saradnik u nastavi na osnovnim studijima Sanja Savković	
12:35– 13:05	Sastanak Komisije sa nenastavnim i drugim osobljem	1. Rukovodilac Biblioteke Tamara Tomić 2. Rukovodilac Studentske službe Mr Aleksandra Ščekić 3. Rukovodilac informatičke službe Milica Janković 4. Rukovodilac tehničke službe Slobodan Popović 5. Rukovodilac Laboratorije za kvalitet i bezbjednost hrane Mr Giuseppe Paderni	Sala Vizija
13:25 - 14:00	Provjera materijalnih i fizičkih resursa za izvođenje studijskog programa	Učionice, laboratorije, kompjuterske učionice, biblioteka i drugi prostori	
14:00 - 14:30	Sastanak Komisije i priprema usmenog izvještaja		
14:30 – 15:00	Predstavljanje ključnih zapažanja rukovodiocu studijskog programa i ostalim zainteresiranim (rukovodstvu, zaposlenicima i studentima visokoškolske ustanove) <i>(Predsjednik Komisije u ime Komisije stručnjaka usmeno izvještava o glavnim nalazima i temama koje su relevantne za davanje preporuka, bez davanja mišljenja o ishodu i ocjenama.)</i>		Sala Vizija